

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

ПЕРИОДИЧЕН БЮЛЕТИН ПО растителна защита

за периода до 30 април 2020 година

СОФИЯ, 2020

ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК

Фенофаза: „масово братене“ – „начало на вретене“

Основни вредители за периода:

- ✓ Обикновена полевка /*Microtus arvalis*/
- ✓ Обикновен житен бегач /*Zabrus tenebrioides*/
- ✓ Брашнеста мана /*Erysiphe graminis*/
- ✓ Септориози /*Septoria tritici*, *Septoria nodorum*/
- ✓ Кафява листна ръжда /*Puccinia recondite*/

Обикновена полевка /*Microtus arvalis*/

При извършените през месеците януари – март обследвания на посевите със зърнено-житни култури е установено, че неприятелят е презимувал успешно. Вредна дейност на неприятеля и плътност над ПИВ е установена в област Пловдив (1-2 активни колонии/дка) и в област Шумен (1-3 активни колонии/дка). В областите: Добрич и Сливен плътността е под ПИВ.

Обикновената полевка е разпространена повсеместно у нас. Обитава люцерни, ливади, ниви, градини и др. Храни се със зелени части на растения и по-рядко със семена. Живее на колонии в система от преплетени дълги ходове с различен брой дупки на повърхността. Обитаемите колонии се разпознават по изхвърлената пръст до добре

изгладения отвор, по екскрементите около отвора и вмъкнатите зелени листа в него, както и с по-добре очертаните отпъкани пътечки, които водят до отвора. Видът се размножава няколко пъти в годината, а при благоприятни условия и целогодишно. Пролетният размножителен период настъпва след средата на февруари, когато среднодневните температури трайно ще се повишат над 5°C. Женската ражда 3-9 малки. Високата размножителна способност на вида често води

до масово намножаване.

Необходимо е редовно обследване на посевите с есенници, рапица и люцерна и при регистриране на плътност над **прага на икономическа вредност**, да се изведе химичен контрол с готови примамки.

- Есенници - **1 брой активни колонии/дка;**
- Люцерна – **2 броя активни колонии/дка;**

Химичният контрол върху популацията е добре да приключи до началото на активната вегетация на културите, когато дупките се виждат добре и примамките се приемат с по-голяма охота след дългата зима.

Обикновен житен бегач /*Zabrus tenebrioides*/

В област Сливен е констатирана по-висока степен на нападение. Неприятелят развива едно поколение годишно. Зимува като ларва. При по-топли зими ларвите не прекъсват храненето си и нанасят големи повреди на есенните житни

култури. Ларвите се хранят на хармани в житните посеви, като излизат на повърхността нощем и придърпват листата в ходовете си, където ги сдъвкват за да изцедят сока им.

Основно средство за контрол с неприятеля е спазването на сеитбообръщение, обработките на почвата и контрол на житните плевели. При установяване на плътност над ПИВ да се третира с контактни инсектициди, с по-дълго последствие. **Праг на икономическа вредност през пролетта:**

- *във фенофаза „братене“ - 5 броя ларви на кв.м. или 5 бр. повредени растения/кв.м;*

Брашнестата мана /Erysiphe graminis/

Брашнестата мана е повсеместно разпространена в страната и се появява почти всяка година. Развива се през целия вегетационен период и напада всички зелени органи. Започва от долните листа на младите растения и постепенно обхваща горните етажи. При подходящи условия може да засегне и класовете. По повърхността се наблюдават сивобелезникави брашнести налепи. По-късно в тях се образуват клейстотеции на гъбата, като тъмни точки. Оптималните условия за развитие на брашнестата мана по пшеницата се създават при гъсти посеви в усилен вегетативен растеж (особено след обилно азотно торене), висока влажност и температура на въздуха между 18°-22°C. През месец април се очаква повишаване на степента на нападение и разпространение на брашнестата мана в посевите.

Прилагането на фунгициди е необходимо, когато нападението от брашнестата мана достигне **праг на икономическа вредност:**

- *10 % нападната листна маса, във фенофаза „1-ви, 2-ри възел“ на житните култури*

Септориози по житните /Septoria tritici, Septoria nodorum/

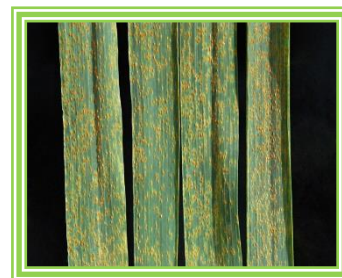
В България най-разпространените септориози по пшеницата са два вида: *Septoria tritici* и *Septoria nodorum*.

- **Ран листен пригор (листните петна) по пшеницата /Septoria tritici/** се открива още през есента по най-долните листа. Отначало петната са дребни, сиво-зелени и бързо нарастват. По-късно стават бледожълти до бледокафяви, ограничени от жълт разливащ се венец. Когато петната са много, те се сливат и причиняват прегаряне на листата. В напетнените участъци се наблюдават дребни пикнидии.
- **Петносване (септориоза) по класовете на пшеницата /Septoria nodorum/** се проявява по зелените части на растенията (листа, възли и особено по горната част на плевите и осилите при израсналите растения), като образуват кафяви петна с пожълтели тъкани около тях. Сливането на петната води до създаването на неправилни участъци с хлоротичен венец, причиняващи пригори. Тези пригори в края на вегетацията се покриват с пикнидии. **Праг на икономическа вредност:**
- *5 % нападната листна маса, във фенофаза „1-ви, 2-ри възел“ на житните култури*

Ръжди: Кафява листна ръжда /*Puccinia recondita*/, Жълта ръжда /*Puccinia striiformis*/

През месец март в крайморската част на област Добрич се наблюдава нападение от около 2-5%. Патогенът зимува у нас под формата на мицел и уредоспори в есенните посеви и самосевките. През пролетта пшеницата се заразява от презимувалия инокулум. Уредоспорите на гъбата са ръждивокафяви и неравномерно разпръснати по цялата листна повърхност.

За ограничаване високата вреда от ръждите е препоръчително да се предприемат мерки основно от предпазен характер, целящи създаването на благоприятни условия за развитието на растенията или да се елиминират предпоставките за заразяването им:

- Сеитба в оптимални срокове;
- Балансирано минерално торене, като не се допуска едностранчиво азотно торене;
- Да не се допуска монокултурно отглеждане на пшеница;
- Унищожаване на самосевките, които служат като мост за преминаване на уредостадия (устойчив на ниски температури) от старите към новите посеви;

Към химическо третиране се пристъпва при **ПИВ:**

- за кафява листна ръжда - 5 % нападната листна маса, във фенофаза 1-ви, 2-ри възел на житните култури;
- за жълта ръжда - 5 % нападната листна маса, във фенофаза 1-ви, 2-ри възел на житните култури;

РАТИЦА

Фенофаза: „възобновяване на вегетация“ - „бутонизация“

Основни вредители за периода:

- ✓ Обикновена полевка /*Macrotus arvalis*/
- ✓ Рапична стъблена бълха /*Psylliodes hrysocephalus*/
- ✓ Рапичен стъблен скритохоботник /*Ceutorhynchus napi*/
- ✓ Сухо стъблено гниене (Фомоза) /*Leptosphaeria maculans*/

Обикновена полевка /*Macrotus arvalis*/

При извършваните обследвания от инспекторите по растителна защита през месец март е установена плътност на неприятеля от 0-1 активни колонии/дка в областите: Варна, Враца, Ловеч, Перник, Плевен, Разград и Търговище, 0-2 активни колонии/дка в област Кюстендил и 1-3 активни колонии/дка в област Стара Загора.

Рапична стъблена бълха /*Psylliodes hrysocephalus*/

През месец март веднага след повишаването на температурите е установено възобновяване на вредната дейност от възрастните и ларвите на неприятеля в областите Варна, Кюстендил, Пазарджик и Плевен. През пролетта ларвите продължават да се хранят с вътрешността на

листните дръжки, но могат да преминат и по младите листа или да се вгризат в стъблото. В повечето области на страната отчетената плътност е под и около прага на икономическа вредност. **Праг на икономическа вредност:**

- 4 бр. възрастни/кв.м. във фенофаза „разтворен 3-ти лист” - „9 или повече оформени листа”;

Рапичен стъблен скритохобатник /*Ceutorhynchus napi*/

През периода начало на вредна дейност се наблюдава в областите: Варна, Враца, Плевен, Разград и Търговище. Плътност под ПИВ от 0-1 бр./кв. м е отчетена в областите: Варна, Враца и Разград, а над ПИВ 2-6 бр./кв. м. в област Търговище.

Бръмбарите се хранят с младите листа, цветните розетки и цветните пъпки на културата. Излюпените ларви се вгризват в стъблото. Икономическо значение имат повредите нанесени от ларвите. Те изгризват сърцевината на стъблото и се придвижват надолу, като правят ходове. Повредените растения се деформират и пречупват.

Химичният контрол е насочен срещу възрастните преди яйцеснасяне и се предприема при достигане на ПИВ:

- 2-4 бр./кв.м - при температура на въздуха 8-10° C;

Сухо стъблено гниене (Фомоза) /*Leptosphaeria maculans*/

През месец март нападение по долните листни етажи е установено в областите: Варна и Перник, а 0-5 % нападната листна маса е установена в област Търговище. Фомозата се благоприятства от хладно и влажно време. При такива условия инфекцията може бързо да се разпространи.

Да се извършват редовни обследвания на площите с рапица, за да се определи състоянието на посевите, наличието и степента на нападение от патогена. Към прилагането на фунгициди трябва да се пристъпи, когато гъбата се среща по листата – под формата на листни петна.

КАРТОФИ

Фенофаза: „сеитба” - „начало на поникване”

Основни вредители за периода:

- ✓ Плевели
- ✓ Телени червеи /сем.Elateridae/
- ✓ Ризоктония /*Rhizoctonia solani*/

Плевели

В България се оглеждат ранни, средно ранни и късни картофи. През 2019 г. продължи тенденцията за увеличаване на площите, заети с картофи. В тях най-широко и масово са разпространени плевелите: *полски синап*, *дива ряпа*, *мъртва коприва*, *бяла куча*

лобода, видове щир, тученица, кокоше и кръвно просо, полска лисича опашка, видове кощрява, пирей, троскот, поветица, паламида и др. Заплевеляването е най-опасно през първите седмици след поникването на картофите. От навременното отстраняване на плевелите зависи получаването на нормална реколта.

В комплекса от мероприятия за контрол на плевелите при картофи важно значение имат:

- Правилното сеитбообръщение - най-добри предшественици за картофите са зърнено-житните и зърнено-бобовите култури, тревните фуражни смеси и фуражните бобови култури, които позволяват да се извърши качествена лятна дълбока оран.
- Качествената обработка на почвата – картофите изискват добре обработена и аерирана почва, поради което системата за обработка на почвата се извършва съобразно с терените и почвено-климатичните условия на района.
- Засаждане в оптималните агротехнически срокове – при нормални условия картофите поникват от 20 до 30 дни. При студена, влажна пролет и нерътен посадъчен материал, се удължава срока на поникване. Бавното поникване създава условия за силно заплевеляване на площите през този период.
- Употребата на подходящи хербициди - избора на хербицид трябва да е съобразен с характера и степента на заплевеляването, с фазата на плевелите, с климатичните и почвените условия на района.

Телени червеи /сем. *Elateridae*/

Повреда нанасят ларвите на телените червеи. Те прекарват цялото си развитие в почвата. При отделните видове развитието на ларвите продължава от 2-4 до 5 години. Те повреждат кълновете, корените, младите стъбла, дълбаят ходове в клубените.

Агротехническите мерки за контрол на телени червеи: спазване на сеитбооборота, добра подготовка на почвата, оптимална дълбочина на засаждане на клубените.

От 9 март ДФ „Земеделие“ започна прием на заявления за подпомагане, за държавна помощ по „Национална програма за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (*Elateridae*). Бенефициенти на помощта са земеделски стопани, отглеждащи картофи, на площи с размер над 1 дка. **ПИБ:**

- 4 - 6 бр. ларви/кв.м. преди засаждане и през вегетацията

Ризоктония /*Rhizoctonia solani*/

Наблюдават се червенокафяви петна, които се превръщат в раковини. Върху клубените, болестта се проявява под формата на черни склеротии, приличащи на полепнали частици пръст.

Контролът срещу патогена е ефективен при използване на устойчиви сортове и здрав посевен материал, спазване на 6-8 годишно сеитбообръщение, избягване на тежки и преовлажнени почви и третиране на клубените.

СЕМКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ

Фенофаза:

Ябълки: „начало набъбване на пъпките“ -миши уши“ - „развитие на пъпките“ до „начало на цъфтеж“

Круши: „начало набъбване на пъпките“ - „миши уши“

Основни вредители за периода

- ✓ Листозавивачки /сем. *Tortricidae*/
- ✓ Листогризеци гъсеници /сем. *Lasiocampidae*, сем. *Noctuidae*, сем. *Erebidae*/
- ✓ Обикновена крушова листна бълха /*Cacopsylla pyri*/
- ✓ Листни въшки /сем. *Aphididae*/
- ✓ Ябълков цветопробивач /*Anthonomus pomorum*/
- ✓ Червен оwoщен акар /*Panonychus ulmi*/
- ✓ Брашнеста мана по ябълката /*Podosphaera leucotricha*/

Листозавивачки /сем. *Tortricidae*/

Младите гъсенички на листозавивачките, се разпълзват във фенофаза “набъбване на пъпките” и при средна денонощна температура 8-10°C. Вредят като отначало се вгризват в набъбналите зимни пъпки и унищожават вътрешността им, а след това се вгризват и в цветовете.

Листогризеци гъсеници /сем. *Lasiocampidae*, сем. *Noctuidae*, сем. *Erebidae*/

През месец март начало на вредна дейност на листогризеци гъсеници е установено в областите: Пазарджик и Пловдив. Химично третиране да се извърши при достигане на ПИВ:

- във фенофаза разпукване на пъпките, зелен конус, „миши уши“ - 8-10 бр. гъсеници/дърво

Обикновена крушова листна бълха /*Cacopsylla pyri*/

През месец април, започва масовото излюпване на ларвите от презимуващото поколение на неприятеля. Възрастните бълхи от първо поколение, се появяват в края на месеца. Повреда нанасят ларвите и нимфите, които смучат сок от пъпките, цветните части, листата и плодовете. Образуват плътни колонии, по върхните части на леторастите и клонките, като отделят обилно медена роса, по която се развиват чернилни гъбички. Химичен контрол се извежда срещу възрастни и ларви, при ПИВ:

- във фенофаза „бутонизация“ - 2-3% заселени розетки.

Листни въшки /сем. *Aphididae*/

Начало на излюпване на листни въшки е установено през втората десетдневка на март в областите: Пазарджик и Пловдив. Възрастните и ларвите смучат сок от долната част на

листата, листните и цветните дръжки и от връхните части на леторастите. Те са много опасни в началото на вегетационния период, когато образуват колонии по леторастите, пъпките и листата. Нападнатите части се деформират, а растежът им спира. Контролът да започне в най-ранните фенофази от развитието на овощните култури. **Праг на икономическа вредност:**

- *във фенофаза „разпукване на пъпки – розов бутон” – 10-15 бр. индивиди на 100 пъпки, или 10% нападнати розетки;*
- *във фенофаза „формиране на завърза” и „нарастване на плодовете” – 10-15 бр. колонии на 100 летораста.*

Ябълков цветопробивач /*Anthonomus pomorum*/

Поява на презимуващите възрастни индивиди от неприятеля е констатирана през втората десетдневка на март в областите: Пазарджик и Пловдив. Възрастните напускат местата на презимуване и започват да се хранят с плодните и листните пъпки, а по-късно – с бутоните на ябълката. Женските снасят в цветните пъпки, непосредствено преди цъфтежа. Излюпените ларвата се храни с плодника и тичинките, като изгризва и основата на венчелистчетата. Повредените цветни бутони не се разтварят, покафеняват и изсъхват. Повредата се забелязва много ясно на фона на розовите цветчета. Химичният контрол е насочен срещу възрастното преди яйцеснасяне, при плътност над **прага на икономическа вредност:**

- *във фенофаза: разпукване на пъпките, зелен конус, „миши уши” бутонизация - 4-6 бръмбара / на 100 стръскани клона*

Червен овощен акар /*Ranonychus ulmi*/

В края на месец март е установено начало на излюпване на зимни яйца в област Пазарджик. Вредят ларвите, нимфите и възрастните, които се разполагат върху двете страни на листата. Вследствие на изсмукване на растителен сок и хлорофилни зърна се появяват светложълти петна около нерватурата, които постепенно се сливат.

За борба с червения овощен акар е необходимо да се спазват общите фитосанитарни мерки, включващи дълбока почвена обработка и унищожаване на растителните остатъци. Към химична борба да се премине при достигане на **ПИБ:**

При ябълка:

- *1-2 бр. ларви на лист във фенофаза „бутонизация“*
- *3-4 бр. подвижни форми на лист във фенофаза „формиране на завърза“- „нарастване на плодовете“*

При круша:

- *1-3 бр. ларви по зелените части на едно съцветие във фенофаза „бутонизация“*
- *3-4 бр. подвижни форми на лист в началото на нарастване на плодовете*
- *5-6 бр. подвижни форми на лист след началото на нарастване на плодовете*

Брашнестата мана по ябълката /*Podosphaera leucotricha*/

Брашнестата мана се среща под две форми - **системна и локална**. Системната форма се развива рано през пролетта от заразени пъпки през миналата година. Мицелът на гъбата обхваща изцяло новообразуваните леторасти и листа. Заразените листа са тесни, дребни, ладиевидно удължени, твърди и чупливи.

През вегетацията започват нови локални заразявания, тъй като гъбата се развива при широк температурен (4-30°C) и влажностен (34-96%) диапазон. За предпазване от многократните локални заразявания от брашнестата мана, е необходимо системно пръскане на дърветата, като третиранията се извеждат едновременно със струпяването по ябълката.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ

Фенофаза:

Траскови: „ развитие на листата” - „цъфтеж”

Кайсии: „начало на цъфтеж” - „ край на цъфтежа”

Череша и вишни: „разпукване на пъпките” - „начало на цъфтеж”

Сливи: „разпукване на цветни пъпки” - „цъфтеж”

Основни вредители за периода

- ✓ Източен плодов червей /*Grapholita molesta*/
- ✓ Прасковен (клонков) молец /*Anarsia lineatella*/
- ✓ Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacaspis pentagona*/
- ✓ Мъхнат бръмбар /*Epicometis hirta*/
- ✓ Черна сливова плодова оса /*Hoplocampa minuta*/
- ✓ Сливов плодов червей /*Laspeyresia funebrana*/=*Grapholita funebrana*/
- ✓ Ранно кафяво гниене /*Monilinia laxa*/
- ✓ Сачмянки /род. *Stigmia*, *Pseudomonas*, *Xanthomonas*/

Източен плодов червей /*Grapholita molesta*/

Летежът на пеперудите започва в началото на месец април. Летят през цялата светла част на денонощието и привечер, при температури над 14°C. Женските снасят яйцата си поединично, по долната страна на листата и по младите леторасти.

Химичен контрол да се проведе в края на летежа на пеперудите и в началото на излюпване на гъсениците при праг на икономическа вредност:

- 10-15 бр. пеперуди/уловка/седмица – през вегетацията
- 2-3% нападнати леторасти за млади градини
- 5% повредени леторасти или 2-4% нападнати плодове за плододаващи градини.

Прасковен (клонков) молец /*Anarsia lineatela*/

Гъсениците се активизират при средна денонощна температура 14,0°C. През втората десетдневка на месец март е констатирано начало на вредна дейност в областите: Пазарджик и Пловдив. Вредят презимуващите гъсеници, като повреждат пъпките и върхната част на леторастите. Гъсениците прогризват ход с дължина 1-3 мм и върхът на летораста клюмва и изсъхва. Следцъфтежното пръскане се извършва при нужда, когато **ПИБ** достигне:

- 3% нападнати леторасты и плодове.

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

Неприятелят е установен в градини от Благоевградски регион. Черничевата щитоносна въшка вреди, като се заселва по стъблата, клоните, леторастите и плодовете, на които изсмуква соковете. Вследствие на убождането засегнатата тъкан загива, а от изсмукването на сока растенията забавят растежа си и може напълно да загинат.

Химична борба се извежда през вегетацията, при нападение над **ПИБ**:

- 10-20 бр. ларви на 100 см. клонка

Мъхнат бръмбар /*Epicometis hirta*/

През последната десетдневка на месец март е отчетена поява на мъхнат бръмбар по цъфналите плевели. Масов летеж се наблюдава през втората половина на април и второто десетдневие на май. Бръмбарите нагрязват плодниците, тичинките и венчелистчетата. Цветовете пожълтяват и изглеждат като осланени. Химичният контрол е насочен срещу възрастното, при плътност над **прага на икономическа вредност**:

- във фенофаза „бутонизация“ 5-7 бр. на 100 розетки.

Черна сливова плодова оса /*Norhlocampa minuta*/

Поради физиологията на неприятеля и високите температури в началото на месец март е установено начало на летеж на неприятеля във всички области на страната. След копулацията, женските прорязват с яйцеполагалото си външния епидермис на чашелистчетата на цвета и в образуваното джобче, полагат по едно яйце. На мястото на прореза, тъканта некротизира и покафенява. Излюпените ларви се разпъзват и вгризват в оформените завръзи.

Хранят се с вътрешността на младите плодове и ги изпълват с черна съждива материя. Една ларва, за да завърши развитието си поврежда до 5 плодчета, които след това окапват преждевременно заедно с дръжката. Химичен контрол да се изведе при **ПИБ**:

- във фенофаза бутонизация-цветни розетки - до началото на цъфтеж - 2-3 бр.възрастни/10 стръскани клона
- във фенофаза „формиране на завръза“, срещу ларви – 2-5 % повредени завръза

Сливов плодов червей /*Laspeyresia funebrana*/=*Grapholita funebrana*/

Във връзка с необичайно високите температури за месец март за втора поредна година се наблюдава по-ранно начало на летеж по феромон на сливов плодов червей.

Пеперудите летят рано сутрин, а женските снасят яйцата си главно върху плодчетата, по-рядко по листата и клоните.

Химично третиране се извършва срещу възрастните, преди яйцеснасяне с хормонални продукти за растителна защита (инхибитори на хитиновия синтез), при **ПИВ**

- за първо поколение – 10-15 бр. пеперуди/уловка/седмица.

Ранно кафяво гниене /*Monilinia laxa*/

В кайсиевите насаждения в област Пловдив са отчетени първи появи на болестта по цвета.

Болестта се развива масово при хладно и дъждовно време, във фенофаза „цъфтеж“. Първите симптоми се наблюдават по цветовете и венчелистчетата, които некротират и изсъхват – форма „опожаряване“. Заразата от цвета преминава по дръжката, в носещата плодна клонка и летораст, които също изсъхват. Заразените завръзи покафеняват.

През пролетта третиранията се извършват по схема:

I-во пръскане - фенофаза „цветен бутон“, II-ро пръскане - фенофаза „начало на цъфтеж“, III-то пръскане - фенофаза „опадване на венчелистчетата“ и IV-то пръскане - десет дни след третото.

Сачмянки /под. *Stigmina*, *Pseudomonas*, *Xanthomonas*/

Сачмянковият синдром се причинява от бактериални и гъбни патогени и напада всички нарастващи зелени части – листа, леторасты и плодове. По нападнатите листа от-начало се появяват дребни пурпурни точки, които се разрастват до дребни закръглени петна с блеδοкафяв до охрен цвят. Тъканите около петната придобиват червено-кафяв цвят във формата на пръстен. При младите още нарастващи листа тъканите в средата на петната некротират и отпадат, по-ради което върху петурите се образуват дребни кръгли дупки. По леторастите също се образуват пурпурни точки, които се разрастват до закръглени или елиптически и слабо вдлъбнати петна с тъмнокафяв до червено-кафяв цвят.

През пролетта, при продължителни дъждовни периоди може да се провокира вълна от заразявания. Контролът срещу патогените се провежда чрез превантивни пръскания:

- предцъфтежно пръскане - извежда се във фенофаза „бял бутон“;

- след цъфтежа се правят 2-3 пръскания през интервал от 7 дни.

ЛОЗА

Фенофаза: „набъбване на пъпки“

Основни вредители за периода

- ✓ Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/
- ✓ Екскориоза по лоза /*Phomopsis viticola*/

Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/

През първата половина на месец март в областите: Благоевград и Пазарджик е установено начало на летеж на пеперудите от презимуващото поколение. Очаква се и начало на яйцеснасяне, което започва при температура 13-14°C и продължава до края на летежа на възрастните. В зависимост от температурите яйцата се излюпват след 4-10 дни. През месеца да се проследи динамиката на летеж на пеперудите от първо поколение (по феромонови уловки) и началото на снасяне на яйцата. **Праг на икономическа вредност** за първо поколение:

- *десертни сортове* – 4-6 гъсеници на 100 реси.
- *винени сортове* – 6-8 гъсеници на 100 реси.

Екскориоза по лоза /*Phomopsis viticola*/

Болестта е в първи инкубационен период в област Благоевград. Симптомите по зелените леторасты са специфични и представляват тъмни точковидни подутини, които се разрастват в по-големи тъмнокафяви петна с удължена форма. Лозите са най-чувствителни към нападение от екскориоза от развитието на пъпките до дължина на леторастите около 10 см. Третиране с фунгицид се налага, ако са открити лози със симптоми в предходната година и ако по време на развитието на пъпките на лозите през пролетта има чести валежи от дъжд. През периода контролът на заболяването включва: I-во пръскане, когато 30-40% от пъпките са във фенофаза „пеперуда“ – до „отделяне на I-ви лист“ – при условие, че болестта е установена през предходното година; II-ро пръскане, когато 30-40% от пъпките са във фенофаза „2-3 листа“ – при хладна и дъждовна пролет. Следващите третирувания съвпадат с контрола с маната и оидиума по лозата.

За извеждане на борбата с болестите, неприятелите и плевелите да се прилагат само разрешените за употреба продукти за растителна защита при съответната култура, вредител и в регистрираната доза!

Съгласно чл.107, т.3 от **Закона за защита на растенията** (обн. ДВ бр.61 от 25.07.2014 г.) се забранява прилагането на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане!

Като изключение от забраната, продукти за растителна защита могат да се прилагат чрез въздушно пръскане само след писмено разрешение, издадено от директора на Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ), когато е на лице опасност за растенията и растителните продукти, посочена в чл.109 ал. 1 от Закона за защита на растенията.

Съгласно Закона за пчеларството (обн. ДВ, бр. 57 от 24.06.2003г.)

Чл. 33. (1) Забранява се употребата на продукти за растителна защита и препарати за дезинфекция и дезинсекция върху земеделски и горски култури, трайни и крайпътни насаждения и медоносна растителност, намиращи се във фаза на цъфтеж и през периода на отделяне на мана.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) При масово проявление на вредители и авиационно третиране на земеделски и/или горски култури с продукти и/или препарати за растителна защита по ал. 1 в райони, в които има пчелини, собственикът на земеделската и/или горската култура осъществява третирането след писмено разрешение на областната дирекция по безопасност на храните.

Закупуването на продукти за растителна защита трябва да става само от търговски фирми, притежаващи Разрешение/Удостоверение за търговия с ТПРЗ!

Изготвили:

Мила Лазарова – главен експерт в дирекция РЗККППЗ

Даниела Василева – младши експерт в дирекция РЗККППЗ